

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC||CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI-||NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ-||stinæ Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti-||ni
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

De tribus aliis viris, & muliere vna, martyribus, & de re quadam
admiranda. Cap. XIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

EVSEBII HISTORIAE

men seipsum ad mortem adornans, & ceruicem nudam gladio feriendam libenter submittens, diuino & beato martyrio, vigesimo quinto die mensis Panem, hoc est ad octauū Calend. Augusti, eximie decoratus fuit. Atq; iste istorū martyrum res gestae talē habuere exitum.

De tribus aliis viris, & muliere vna, martyribus, & de re quadam admiranda.

CAP. XIX.

Tempore porro non longo progrediente, rursus ex Aegyptiorum regione centum & triginta insignes fidei & confessionis in Christum athletæ ex mandato Maximini in ipsa Aegypto, eisdem oculorum, & pedum cruciatus, cum illis, quos diximus, sustinuerunt: quorum nonnulli ad metalla in Palestina damnati erant: alij ad metalla in Cilicia relegati. Simil atque vero tam multis tamque egregiis magnanimorum Christi martyrum facinoribus, ingens persecutionis æstus deferuerat, & velut sacro illorum cruento flamma eius extincta erat, & iam remissio ac libertas cōfessoribus ex Thebade, qui metallorum in eo loco nascentium laboribus oppressi, fuerant concessa, & nos Christiani tanquam pulchra quadam pacis serenitate nos ipsos eramus iam recreaturi, de integro certe ipse, penes quem persequendi potestas erat, nescio quo pacto, quave animi cōmotione rursus cōtra Christianos mire inflammaretur. Proinde ex improviso Maximini literæ, cōtra nos vbiq; insingulas prouincias, missæ fuerunt. vnde præsides & summus dux totius imperatoris exercitus, tabulis epistolis, & publicis edictis, ciuitatis cuiusq; curatoribus vna cum præfectis præsidiorū & tabellariis præcipiunt, vt edictum imperatoris ad exitum perducere maturent: mandauitq; vt cum omni celeritate, idolorū delubra, quæ cederant, reficerent, & denuo ædificarent: quin etiam efficerent, vt omnes omnino viros cum vxoribus, famulis, & pueris, matrum vbera adhuc fugentibus, immolarēt, libamina afferrent, & ipsa sacrificia reipsa degustarent, & cibaria in foro venalia impuris sacrificiorum libationibus contaminarentur: & pro foribus deniq; balnearum qui-

quidam quasi custodes constituerentur, ut qui in his es-
sent sordibus abluti, post, sceleris & nefariis illis vi-
ctimis se inquinarent. Quibus rebus ad hunc modum confe-
ctis, cum nostri de integro (ut verisimile erat) maximis
curis & mœrore tenerentur implicati, & gentiles ipsi
deintollerabili & nimia horum scelerum absurditate ad
modum conquererentur (nam illis ista nimium fastidij, ni-
miumque importunitatis complecti visa sunt) & calamito-
sissima tempesta paſsim omnibus impenderet, diuina fer-
uatoris nostri virtus & potentia his athletis tantam de-
novo animi iniecit fidentiam, & quasi cœlitus inspirauit,
ut cum nemo illos vi impelleret, raperetque ad fidei suæ
confessionem, vltro offerrent sese, & omnes eiusmodi
terrores ac minas, strenue protererent, & tanquam pedi-
bus prorsus cœcularent. Idcirco tres ex fidelibus simul
uno animorum consensu, contra præsidem immolantem
infiliunt, & alta voce tali errore atque amentia desistero-
hortantur. Nam non alium esse Deum, præter eum, qui
omnium rerum effector & architectus est, asserunt. Ro-
gati ergo, quinam essent, Christianos se audacter confi-
tentur. Qua de cauſa Firmilianus acris & vehementius
concitatus, absq; vlo alio supplicij genere, capite mul-
tandos tradidit. Quorum unus presbyter erat, nomine
Antonius. alter Zebinas vocabatur, ex ciuitate Eleuthे-
riopoli prognatus: tertio Germanus nomen fuit. Deci-
mo tertio die mensis qui Dius dicitur, id est Idibus No-
vembris, haec de istis acta sunt. Eodem die mulier quæ-
dam Ennathas nomine, ex vrbe Scythopoli orta, virgi-
nitatis quasi coronis pulchre adornata, vna cum illis mar-
tyribus eō accessit, quæ non vltro se obtulit, vt illi, sed
vi tracta fuit & ad iudicem adducta. Idcirco post verbe-
ra & graues contumeliososque cruciatus, quos iudex ei
infligendos curauerat, tribunus quidem, qui illie in pro-
ximo magistratum gerebat, appellatus Maxys, homo no-
tam nomine, quam tota vitæ ratione nequam, & vt aliis
rebus scelerus & perditus, ita tum corporis viribus su-
pra modum robustus, tum moribus ferus & crudelis, tum
apud omnes, qui illum norant, infamia & dedecore no-
tatus, absque authore maioris potestatis, hanc bea-

EVSEBII HISTORIAE

tam virginem aggreditur, eamq; omni vestitu vsque eo exuit, vt corpus a lumbis solum ad pedes contegeretur, reliquum autem uudum existeret. Hanc per vniuersam ciuitatem Cesaream vndeique circumduxit: lorsque per totum forum & publicas plateas tractam non sine quadam animi sui oblectatione verberauit. Quam post tot cruciatus, cum constantissimam animi firmitudinem, pro tribunali, vbi praefectus considere solebat, in fide tuenda ostendisset iudex, viuam igne cremandam tradidit. Ille igitur immanitate longius progrediens, & rabiem propè belluinam contra pios indies adaugens, adeo extra naturę leges penitus egreditus est, vt inanimis sanctorum virorum corporibus sepulturam impudens inuideret: & propterea cadauera sub dio, vt à bestiis dilaniarentur, noctu assidue & interdiu seruari præcepit. Itaque non exiguum hominum numerum, multorum dierum spatio, huic immani & barbaro mandato inferuentium, cerne-re licebat. Quinetiam alij ex specula & loco edito, tanquam opere pretium facturi, ne cadauera surriperentur, sedulo obseruabant. Itaque agrestes bestie, canes, & aues carniuorae membra discerpserunt humana, eaq; huc illuc disperserunt: & tota ciuitas vndeique visceribus os-sibusque hominum constrata fuit: adeo vt illis ipsis qui ante fuissent infesto animo in nos affecti, nihil unquam crudelius, nihil aspectu horribilius videretur: neque tam eorum calamitatem, in quos haec admissa erant, quim cu suam ipsorum, tum coiuinis parétis naturæ ignominia deplorabant. Spectaculū enim humanarum carnium, non uno loco deuoratarū, sed vbiq; misere disiectarū (quod omnem dicédi facultatē, omnemq; tragœdīæ specie longe superat) propè ciuitatis portas cuiusq; oculis subiectū fuit. Nonnulli autem membra, cadauera integra, & viscerum partes etiam intra portas se vidisse dixerunt. Dum permultis diebus ista gerebantur, tale quoddam miraculum accidit. Cum clara esset serenitas, & aer pulchre splendesceret, cotiusq; cæli omnia suo complexu ambi-tis summa extaret tranquillitas, derepente columnæ ciuitatis, que publicos & cōmunes porticus sustétabant, mul-tas veluti lachrymarū guttas quodammodo ex se profude-runt,

sit. Forū item & plateæ, nulla pluviæ gutta ex aere decidente, nescio vnde, quoque modo, aqua aspersa maduerunt, sic ut illico rumor per omnium ora volitaret, terrā utpote rerum id temporis gestarum scelus & impietatem non ferentem, inexplicabili quadam ratione lachrymarum vim ex se fundere, & lapides naturāq; inanimam nefaria ea facinora deflere, quō hominum naturam tam ferream, tam immitem, tamque ab omni affectione vacuam, iusta reprehensione coargueret. Verūm nugae & fabulæ (prope dixerim) hæc quidem oratio posteritati fortasse videbitur: non tamen his, qui eo ipso tempore præsentes, de rei veritate satis persuasi fuerunt.

De quibusdam confessoribus, & tribus martyribus, & Petro monacho, & Asclepio, martyribus.

CAP. XX.

Decimo quarto die mensis Apellæ proxime in sequentis, hoc est ad decimum nonum Calend. Ianuarii, quidam pii viri ex Aegypto profecti (in Ciliaciam namque iter suscepérant, ut confessores, qui ibi versabantur sua curatione subleuarent Cæsareæ) ab his qui diligenter homines ad portas ciuitatis accedentes perscrutantur, capti sunt. Ex quibus alii eandem cum illis, quibus erant inseruiti, sententiam & condemnationem subierunt: ut oculi nempe & pedes cruciati illis labefactarentur. Tres autem illorum Ascaloni, vbi capti erant, admirabilem fortitudinis vim in fidei suæ confessione ostendentes, variis martyrii generibus defuncti sunt. Nam unus illorum in rogum coniectus fuit: cui nomen Ares: reliquis duobus qui Promus & Elias appellabantur, capita amputata. Undecimo die mensis Audinæ, id est, ad tertium Idus Ianuarii, Petrus, qui & Apse-lanus dicebatur ἀσκητής id est religiosus vel monachus, vitam solitariam & meditationi dedita secutus, ex pago Anea in finibus Eleutheropolis sita prognatus, cum iudex & qui ei aderant in consilio, sapissime eū orassent, ut sui ipsius miseretur, suæque adolescentiæ & ætati florenti parceret, eorum hortationibus penitus neglectis, & spe quæ in Deo omnipotenti collocasset cù aliis rebus omni-

*Probus
al.*